

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De rerum permutatione Consilium CCCXLIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

vorem facta fuit resignatio, non valeat provisio, Petr. Rebuff. in praxi benef. lib. 3. c. de resign. condition. potissimum quando resignatio fit cum taxativa hac clausula, *nec aliter nec alio modo* (uti hic proponitur factum per ultimum Patroni laici presentatum) * Hæc enim clausula vim conditionis habet; efficitque, ut nihil videatur actum, si secundum sic præscriptam conditionem res non expediatur, Baldus in Auth. Ingressi C. De sacros. Eccles. last. cons. 162. In causa contradictionis nu. 5. vol. 2. Cum ergo par in utroque hoc genere resignationis ex causa permutationis, & in favorem tertij, sit Pontificis necessitas, ac resignantis potestas, non patitur ratio, ut alius sit alterius effectus. Et si lubet in eo consistere, sub resignatione seu vacatione ex permutationis causa, quæ sola formaliter in dicta concordia expressa conspicitur, non contineri modum hunc resignationis conditionalis in favorem; ut regulariter uno modo vacationis expresso, alij exclusi, aut saltem non comprehensi intelliguntur, 6. Statutum De rescript. lib. 6. hoc quoque ex adverso admitendum erit, hunc casum seu modum vacationis in dicta concordia omisum esse, & pro omisso haberi; quia scilicet neque exprimitur in casibus vacationum, quibus Capitulum posset presentare, quorum duo tantum expressi sunt, per mortem, ac simplicem resignationem; neque in exceptione, quæ sola est de vacatione ex causa permutationis. † Quo constituto dicendum erit, hunc sic omisum casum regulandum esse secundum dispositionem juris communis, l. cum Praetor D. De iudic. l. Si cum dotem in princ. Solutio matr. c. Suscepim & ibi DD. De rescript. lib. 6. quæ est, ut non consumatur turnus conferre debentis, quoties per vacationem ex condicionali resignatione, ad manus Pontificis facta in favorem alterius, beneficium confertur: quia huiusmodi resignatio non aperit viâ vacationi ipsi Ordinario sed Pontifici tantum. Et generaliter secundum communes terminos Iuris, per quamcumque provisionem Pontificiam, seu quodcumque per illum præstitum impedimentum, non consumitur turnus Ordinarij, etiamsi beneficium ad illius liberam collationem vacaverit: nam hanc libertatem cum Papa præveniendi tollat, libera vacatio dici non potest; ut in Rotæ Romanæ Auditorio apertè definitum ac decisum est, decis. 190. Nota quod ubi ex statuto, aliàs est 21. sub tit. de preben. in antiq. Gloss. pragmat. Savar. in tit. de collat. §. item quod omnia prædicta ad verb. faciende.

Neque parti adversæ suffragatur, quod generalibus verbis dictum videatur, impetrationem Pontificiam in turno Capituli occurrentem vices Capituli consumere; & quod impetrari censeatur à Papa beneficium, quod ab eo obtinetur ex quocumque genere vacationis; nec interfit, an alicui conferatur, an assignetur beneficium, d. c. Suscepim De rescript. lib. 6. quia, ut superius diximus, in simpliciter & absolute dictum est de impetratione & concessione Pontificia; neque simpliciter de casu turni dicti Capituli, sed qualificativè, & conjunctim de impetratione Pontificia, tempore quo presentatio & turnus erit Capituli. † Iam verò indubitatum est, nec præ-

sentationem, nec vices Capituli esse, cum possessor beneficij resignat in manibus D. N. Papæ conditionaliter in favorem tertij, ad quod solum respexerunt concordantes, ut quoniam Papa plus juris habet occurrente vacante in Patrono Ecclesiastico, quam in laico, quod illum prævenire ac ejus potestati ante & post de qua e possit; ex ordinaria tamen potestate simpliciter & semper non possit hoc ita facere in præjudicium Patroni laici, Gloss. in c. 2. De preben. lib. 6. in verb. collatio, & in c. Cum dilectus De iure patron. sic ut casus Pontificiæ provisionis noccat tantum vacationi, quæ Capitulo deferretur. Sed hoc dici non potest, cum vacatio Capitulo ne momento quidem aperitur; ut est in vacatione ex causa permutationis, cui assimilatur vacatio ex causa resignationis conditionalis in favorem tertij. Quod nisi dicatur, inventa erit Patrono laico via, quæ turnum Capituli semper eludat; presentato per eum aliquo fiduciario, quem Custodi nos vulgò vocant; qui colludendo cum Patrono obtentâ presentatione statim, aut paulò post hanc Capellaniam resignet in manibus Papæ in favorem tertij, cui Patronus principaliter conferre ab initio constituerat; vel si constituerat presentato principaliter conferre, inducitur eo aut persuaso, sæpè etiam præcedente tacita patetione, ut hanc resignationem faciat in favorem tertij alicujus, qui titularius tantum futurus erit, reservatâ sic resignanti vel magna pensione, vel omnibus fructibus Capellanæ pro pensione; ut in casu proposito factum proponitur; quod nulla ratione ferendum est, c. 2. De renunt. lib. 6.

His igitur, ac alijs per me prius in hac causa adductis, attentis; in eo persisto, quod hæc, de qua nunc quaeritur, hujus Capellanæ vacatio, pertineat ad Capitulum, & minime ad Patronum laicum; quodque ob id nominatus ad collationem dicti Capituli, vigore nominationum Lovanienfium, eandem Capellaniam obtinere, & in ea tam in petitorio, quam possessorio præferri debeat illi, quem Patronus laicus presentavit: † quia ne coloratum quidem titulum habet, sine quo in possessorio beneficio obtinere non potest, Gloss. ult. in clem. 1. De caus. poss. Rebuff. ad consuet. regias tit. de caus. benef. poss. art. 1. Gloss. 2.

De rerum permutatione

SUMMARY.

Permutatio ex statuto prohibita.

1. Statuta stricte accipienda.
2. Permutatio resignationis species, sed distincta.
3. Specie una prohibita, totum genus non censetur habitum.
4. Beneficiorum vacatio in curia Romana.
5. Papa & aliter Superioris auctoritas censetur per omnia excepta.

CONSILIUM CCCXLIII.

STATVRO insignis Ecclesiæ Metropolitanae Moguntinae iuramento Capitularium obfirmato, non tamen auctoritate Apostolica confirmato, inter cetera cautum est; ne quis ejusdem Ecclesiæ Canonicus suos Canonicatum &

nicatum & prabendam cum alio permutare possit, nisi Capituli consensu accedente. Queritur, an hoc statutum sic liget singulos Canonicos, ut non possint sine consensu Capituli huiusmodi Canonicatum & prabendam simpliciter resignare in manibus Summi Pontificis.

Respondeo, hoc statutum intra limites verborum, quibus conceptum est, omnimodò concludi, nec extendi ad casum verbi statuti formaliter non comprehensum. * Prout generaliter statuta quorumpcumque inferiorum strictam tantummodo interpretationem admittunt, à verbis eorum minime recedentem, l. Prospexit D. Qui & à quib. l. 8. §. si si qui navem De exerc. adione, idemque ad corticem verborum semper intelligenda, Petrus Anchar. consi. 147. Super alia. Cum igitur propositum statutum contineat dumtaxat prohibitionem permutationis, non potest videri continere prohibitionem simplicis resignationis. † Et si enim in permutatione species resignationis sit, & resignationis effectum in uno respectu contineat: aliud tamen est permutatio, aliud simplex resignatio, c. Dilecto & ibi Gloss. in V. resignavit De praben. & dig. & unà consideratione inter se differunt, ut genus & species, aut saltem generis nomine ad speciem redactio, ut diversæ species inter se. * Et si igitur prohibito toto genere, omnes species prohibita censentur, l. Lurigeniam §. sed & si Depactus: specie tamen unà prohibita, non potest dici aut genus, aut quod specie differt esse prohibitum, l. duobus §. si quis intravit D. de iurjurando. Proinde ut, nullo prævio aut impetrato consensu Capituli, quis in manibus Capituli resignare potest, nec invitus in Canonicatu retineri; ita quoque & multò magis idem facere potest in manibus Summi Pontificis, apud quem plenitudo potestatis est; & in beneficiis eorumque dispositionibus plenissima potestas, Clem. 1. in fine ut lite pend. nihil innovetur. † Nec mirum si sic sine consensu Capituli fieri possit; cum sint multi casus, quibus beneficii renuntiatio seu resignatio tacite fieri potest: velut per contractum matrimonij, per hæresim, aliosque casus, quibus in Romana Curia beneficia vacare dicuntur; quæ specialiter reservatione corporis iuris inclusa, dispositioni Sedis Apostolicæ reservata sunt, c. Execrabilis c. Ad regimen De prabend. in Extravag. inter quæ quoque est beneficium in Curia Romana resignatum, d. Clem. 1. & ibi Gloss. in V. mori. Et quid mirum si id ita liceat; cum recusante ordinario Collatore, Papa ut superior, inferiorem cogere possit, ut resignationem admittat c. Nullus De iur. patron.

Nec in consideratione hoc habendum, quod resignatio in manibus Papæ fieri possit in favorem tertij; & sic quidem, ut alteri, quam illi, beneficium conferri non possit, c. Ex parte 1. & ibi DD. De off. & potest. iud. deleg. ut generaliter etiam est in resignatione ex causa permutationis. Nam hæc necessitas in Papa non facit, ut idem sit permutatio & resignatio ex alia causa facta, sic ut stricta prohibitio statuti nullo modo comprehendat casum resignationis ex aliâ quàm permutationis causâ factæ. † Ut sanè etiam in præiudicio Papæ, nec sic statuisse potuit, nec voluisse

præsumitur dictum Capitulum; sed potius tacite exclusisse in universum omnes resignationes, etiam ex causa permutationis, quæ in manibus Pontificis fierent. Vt generaliter in omni statuto, etiam iurato, intelligitur ius Superioris exceptum, c. Venientes De iurjur. potissimum quia hoc iuramentum proponatur à Sede Apostolica confirmatum non esse. Quæ etiam fuit causa, cur Gregorius Nonus Pontifex in c. penult. de praben. alio statuto Capituli Argentinensis à Sede Apostolica tunc non confirmato, de non admittendis ad dictam Ecclesiam nisi nobilibus, reiecto, collationem de Canonicatu & prabenda per Legatum Sedis Apostolicæ ignobili factam approbaverit: ne in potestate inferiorum sit, summo Pontifici manus ligare. Quod extra omnem dubitationem est in proposito; ob id, quòd alternis quoque mensibus ex Concordatis Nationis Germaniæ ad Papam pertineat dictorum Canoniceatum ejusdem Ecclesiæ collatio.

De Rerum permutat.

SUMMARIUM.

De permutatione Beneficiorum.

1. Titulus coloratus sufficit in iudicio possessorio beneficii.
2. Exceptio deficientis iuris in adversario opponi potest in causis beneficiaribus.
3. 15. Permutans beneficium quando redire possit ad compermutatum.
4. 8. Beneficii proprietatem & possessio amittitur per resignationem etiam illam, quæ sit ex causa permutationis.
5. Collatione nulla non acquiritur ius in re.
6. Patronus laicus plures presentare potest.
7. Permutatio quoad penitentiam admittat.
9. Permutatum beneficium an sine nova collatione recuperetur.
10. Beneficium ex causa quâ vacat conferri debet.
11. Causa & demonstratio falsa quando vincit radiationem.
12. 14. Patronus laicus ius collationis & institutionis non habet.
13. Collatio verbalis in solo papa admittitur.

CONSILIVM CCCXLIII.

In suo genere iustus & coloratus est titulus, quo Dominus Ludocus du Boys, ex collatione Regiæ Majestatis, sevientie adhuc bello Gallico iure regaliū obtinuit Canonicatum & prabendam collegiatæ Ecclesiæ divi Petri de Lutoza, spectantem aliqui ad præsentationem Ducis Vendomienis Regis Galliæ subditi; illiusque prætextu ad obtinendum in iudicio possessorio adversus D. Iacobum Wilsim benè fundatus videtur. * Sufficit enim in eo iudicii genere titulus coloratus, Rota decis. 257. si quis dicat De probat. in novis; etiam si ex alijs circumstantijs aliqui sit invalidus, arg. l. 1. §. si vir, De acq. possess. ut est cum probatur possessio habita auctoritate superioris, licet collatio fortè fuerit ex aliquâ causâ vitiosa, Rota decis. 393. Si A. conferatur De rest. spoliat. in novis, phil. Franc. in c. final. De rest. spol. lib. 6. accedente præsertim (ut hic evenit) Annalis pacificæ possessionis præscriptione; tum etiam